

ONDERGRONDSE LEIDINGEN EN WETGEVING OP WERVEN IN DE PRAKTIJK

Bij grondwerken op of in de buurt van openbaar domein dien je steeds rekening te houden met ondergrondse leidingen. Hoe bereid je je hier best op voor en waarmee moet je rekening houden? Er is ook heel wat te doen in verband met werfregistratie en signalisatie op werven. Frank Steen (Eandis) en Jan Vancayzele (AVBS) brachten hierin verheldering tijdens de studieavond van Groen Groeien op 19 januari te Pittem.

Graven doe je met zorg!

Frank Steen is 'Teamleader Exploitatie Eandis infragebied IJzer-Mandel'. Binnen deze dienst neemt men nieuwe leidingen in gebruik, voert men onderhoud uit van het netwerk en treedt men ook op bij schadegevallen. Bijna de helft van de stroomonderbrekingen op het middenspanningsnetwerk – telkens met grote impact – worden veroorzaakt door graafwerken, stelt Frank Steen. Elk jaar moet Eandis honderden keren uitrukken voor beschadigingen aan ondergrondse laagspanningsleidingen en -aansluitingen. Ook heel wat aardgasleidingen raken beschadigd bij graafwerken, vaak met gaslekken. Graafschade brengt veiligheidsrisico's met zich mee en veroorzaakt aanzienlijke hinder bij mensen en bedrijven en schaadt het imago van de betrokken partijen. De herstelling van die schade kost bovendien veel tijd en middelen. Om daar iets aan te doen, startte Eandis de campagne 'Graven doe je met zorg!', speciaal gericht naar aannemers die graaf- en grondwerken uitvoeren. De folder 'Graven doe je met zorg!' kun je downloaden via www.eandis.be/nl/partner/aannemers. Je kan er ook de veiligheidsfiche met de vijf essentiële controlepunten van Eandis raadplegen om te kijken welke hoofdaspecten je dient te controleren op elke werf.

Planaanvraag nutsleidingen

Vooraleer je graaf- of grondwerken start, is het verplicht om leidingplannen op te vragen (decreet 17 januari 2014). Daarop staat precies wat er allemaal in de grond zit: riolering, gas- en waterleidingen,

elektriciteitskabels en telecommunicatieverbindingen. Dankzij die plannen kunnen aannemers van werken, wegbouwers en grondwerkers voorkomen dat er kabels of leidingen worden geraakt. Plannen aanvragen kan eenvoudig via 'KLIP', het Vlaamse 'Kabel- en Leiding Informatie Portaal' (KLIP), of via het ruimere Belgische 'Kabel en Leiding Informatie Meldpunt' (KLIM). Wie de plannen aanvraagt, hoeft enkel zijn werkgebied in te geven, en krijgt daarna automatisch informatie van alle relevante nutsbedrijven. De aangevraagde plannen zijn zes maanden geldig.

Unieke werfmelding 30bis RSZ

Een werk in onroerende staat moet verplicht gemeld worden aan de RSZ. De werfmelding moet enkel gebeuren door de hoofdaannemer die rechtstreeks een contract heeft met de eindklant. Dit is verplicht voor projecten van € 30.000 of meer (exclusief btw). Vrijstelling van deze unieke werfmeldingsplicht is mogelijk indien cumulatief aan twee voorwaarden is voldaan. De aannemer doet geen beroep op onderaannemers én het totale bedrag exclusief btw is lager dan € 30.000. Deze verplichting is ook niet van toepassing op de aannemers die slechts een beroep doen op één en slechts één onderaannemer voor werken waarvan

Vooraleer je graaf- of grondwerken start, is het verplicht om leidingplannen op te vragen.

het bedrag (exclusief btw) lager is dan € 5.000. De melding dient te gebeuren op elektronische wijze via de portaal-site van de sociale zekerheid www.socialsecurity.be.

Elektronische aanwezigheidsregistratie voor werken in onroerende staat

Alle personen die op tijdelijke en mobiele werven aanwezig zijn om er werken in onroerende staat uit te voeren, moeten sinds 1 april 2014 elektronisch geregistreerd worden. De aanwezigheidsregistratie is sinds 1 maart 2016 verplicht voor alle werven met een totale waarde van minstens € 500.000 exclusief btw. Voorheen was dit € 800.000 exclusief btw. Dit dient te gebeuren via de elektronische aanwezigheidsregistratie 'Checkin-at-work'. Iedereen die werken (in onroerende staat) uitvoert zoals werknemers, zelfstandigen, directie, uitzendkrachten maar ook architecten en veiligheidscoördinatoren op de bouwplaats, moet zich registreren. Wie louter iets komt leveren, een toevallige bezoeker of de opdrachtgever of bouwheer die een kijkje komt nemen, moeten zich niet registreren.

Signalisatievergunning is verplicht voor alle werken op of langs de openbare weg

Wegenwerken vormen een risico zowel voor de weggebruikers als voor de arbeiders die de werken uitvoeren. Een goed opgestelde signalisatie dient om de weggebruikers tijdig te waarschuwen, vlot verkeer te verzekeren en verkeersongevallen te voorkomen. Het signaleren van werken op de openbare weg valt ten laste van diegene die de werken uitvoert. De signalisatie mag pas worden aangebracht als daartoe toelating is gegeven. Voor autosnelwegen is de minister van mobiliteit bevoegd. Voor alle andere wegen is een gemeentelijke vergunning vereist. De aanvraagtermijnen lopen van 5 dagen tot - in beperkte gevallen - maximaal 2 maanden, afhankelijk van de gemeente waar je dit aanvraagt. Om de vergunning te verkrijgen, moet een signalisatieplan van de werf opgemaakt worden. Hiervoor bestaan typeschema's. In het signalisatieplan moet echter rekening gehouden worden met de specifieke plaatsgesteldheid.

Signalisatie van mobiele werven

Bij mobiele werven, m.a.w. wegenwerken die zich voortdurend verplaatsen, zoals bij het onderhoud van de beplanting langs autosnelwegen of andere wegen, is het verkeersrisico bijzonder acuut. Extra maatregelen voor de beveiliging van zowel wegenwerkers als weggebruikers zijn dan ook nodig. In dat kader maakte onder andere de Vlaamse overheid

Signalisatie bij openbare werven is verplicht maar mag pas worden aangebracht als daartoe toelating is gegeven. Hiertoe dient een signalisatieplan van de werf te worden opgemaakt.

het gebruik van botsabsorbeers voor alle werken op autosnelwegen waarbij het noodzakelijk is om een rijstrook af te sluiten. Het gebruik van een signalisatievoertuig bij het begin en het einde van de kolonne zorgen voor een afbakening voor en achter de werken. Deze servicewagens dienen behoorlijk uitgerust met signalisatieborden en met zwaailichten die steeds werken. De signalisatieborden bestaan uit een rood/wit gestreept paneel met een oppervlakte van minstens 1 m² (bij voorkeur volledige achter- of voorwand), het verkeersbord A31 'aankondiging werken' en het verkeersbord D1 'verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen'.

Signaalkledij is verplicht op en langs de openbare weg

Signalisatiekledij moet de persoon in kwestie in alle weersomstandigheden zichtbaar maken voor autobestuurders en andere weggebruikers. Deze verplichting dient strikt nageleefd te worden, ook al ben je slechts enkele minuten aanwezig op de werf. Signaalkledij moet volgens de Europese norm EN471 samengesteld zijn uit zowel fluorescerend als retro-reflecterend materiaal. Deze norm voorziet 3 klassen waarbij de oppervlakte aan reflecterend materiaal de klasse bepaalt. Klasse 3 zorgt duidelijk voor de hoogste beschermingsgraad. Klasse 3 is noodzakelijk voor werken langs of op de openbare weg. In de praktijk betekent die indeling dat als je enkel jassen en overalls draagt, deze tot klasse 3 moeten behoren. Draag je een broek in combinatie met een jas dan moet de som van beide klassen minstens 3 zijn.

Plaatsen van containers langs openbare wegen

Het plaatsen van containers is vergunningsplichtig en dient tijdig bij de lokale politie aangevraagd te worden. Borden voor parkeerverbod dienen minstens 48 uur op voorhand geplaatst te worden. Zo moet de container aan de voor- en achterzijde wit-rood reflecterende strepen van ten minste 0,10 m breed hebben die met de verticale as van de container een hoek vormen van ongeveer 45°. De container beschikt over een oppervlakte van ten minste 1,00 m² waarop zulke strepen kunnen worden aangebracht. Aan de zijde van het verkeer moet een verkeersbord D1 (verplichting om de richting die de pijl aangeeft te volgen) aangebracht worden waarvan de pijl onder een hoek van 45° naar beneden moet gericht zijn. Een oranjegeel knipperlicht wordt boven het verkeersbord D1 aangebracht en is noodzakelijk tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag. Ook in alle omstandigheden wanneer het niet meer mogelijk is duidelijk te zien tot een afstand van ongeveer 200 meter, moet het oranjegeel knipperlicht geactiveerd worden. ●

< Jan Vancayzele, tekst en foto's